

הגולה (עזרא י"ח).

והיה מקום לומר, שהפקר בי"ד אינו הפקר גמור, אלא קנס שקנסו חכמים את הבעלים, שיוכל כל אדם להנות מממונם, ולא יוכלו לעכב, אבל עדיין הממון שייך לבעלים, ולכן תבואת שדות שהפקירו בי"ד חייבת בתרומות ומעשרות, כתבואה של בעלים. [ולא יפסידו כהנים ולוויים חלקם, רק הבעלים יפסידו חלקם].

ומכל מקום אין הדבר כן, אלא **הפקר בי"ד הפקר גמור הוא, ותבואת השדות הללו פטורה מתרומות ומעשרות כתבואת שדה הפקר.**

- רבי יונתן בריה דרבי יצחק בר אחא, רצה להביא ראייה לדין זה, מהמבואר להלן, שאף שאין מעברים את השנה השביעית, אם עברו בי"ד ועיברו את השנה, הרי זו מעוברת, אף שבכך הם מוסיפים לה חודש שהתבואות פטורות ממעשרות, ואם כן גם לעניין זה הפקר בי"ד הפקר.

אולם רבי אבון דחה זאת, כי מדין תורה יכולים בי"ד לעבר כל שנה [שמתקיימים בה התנאים הראויים לכך], ואף השביעית בכלל, אלא שאת השביעית אמרו חכמים לא לעבר, ואלו שעיברו, עברו על תקנת חכמים זו, אולם מאחר שעיברו, חל העיבור מדין תורה, ולפיכך מדין תורה בטלו המעשרות כל אותה שנה, ולא משום הפקר בי"ד.

- ומסקנת הגמרא, שיש להביא ראייה לכך שהפקר בי"ד מועיל אף להפקיע מהמעשרות, מהדין המבואר להלן, שמי שהגדיש תבואתו על הלקט, קנסו אותו, שכל הנוגע בארץ יהיה לעניים כלקט, ואינם צריכים להפריש תרומות ומעשרות.

שנים שאין מעברים אותן

במסכת סנהדרין מבואר, אלו דברים גורמים לכך שיעברו בי"ד את השנה, להוסיף חודש אדר שני.

ומבואר בברייתא, שכן הדין ברוב השנים, אולם את **השנה השביעית ואת השנה שאחר השביעית** אין מעברים לכתחילה, גם אם יש סיבה לעבר את השנה. **ורק בדיעבד, אם עברו את השנה, היא מעוברת.**

- **הסיבה שאין מעברים את השנה השביעית**, כדי שלא להאריך את זמן איסור עבודת הקרקע. וגם **משום שככל שיתארך הזמן שהשדות מופקרים לכל**, יטלו הכל את תבואת השדות, **ולא ימצאו מהיכן להביא עומר ושתי הלחם** הקרבים דווקא מתבואת השנה החדשה.

- **והסיבה שאין מעברים את השנה השמינית**, כדי שלא להאריך את זמן איסור החדש, שכן עד הקרבת העומר בששה עשר בניסן, אסור לאכול תבואה חדשה של שנה